

ODNOS VRŠNJAKA PREMA DJECI S INVALIDITETOM

ZDRAVKA LEUTAR*

Primljeno: ožujak 2003.
Prihvaćeno: svibanj 2003.

Stručni rad
UDK: 376.2

Rad se bavi stavovima vršnjaka prema djeci s invaliditetom. U uvodnom dijelu autorica se osvrće na integraciju kao današnju preferiranu opciju za osobe s invaliditetom. Poziva se na neke autore koji su opisivali i ulogu vršnjaka u interakcijskim procesima i istraživanja s tog područja.

Nakon toga prelazi se na empirijska istraživanja provedena u dvije osnovne škole u Zagrebu, jedna od njih ima integracijski program za slušno oštećene osobe. Istraživanjem su obuhvaćena 203 učenika. Sljedeći korak je poziv na druženje s djecom s različitim vrstama invaliditeta u centru "Slava Raškaj". Na druženju u istraživanom uzorku bilo je 40 učenika: 20 iz redovnih i 20 iz specijalnih škola. Rezultati i jednog i drugog istraživanja govore o površnoj informiranosti djece o djeci s invaliditetom. Oni su čuli da te osobe postoje ali nemaju nikakvih iskustava. Kod njih vladaju osjećaji sažaljenja i isključive orijentiranosti na njihov invaliditet.

Nakon upriličenog druženja i zajedničkih aktivnosti naglasak se prebacuje na sadržaje druženja a invaliditet je u drugom planu. Djeca iz redovnih i specijalnih škola pozitivno doživljavaju zajedničko druženje.

Gljučne riječi: integracija, invaliditet, djeca iz redovnih i specijalnih škola, druženje u slobodno vrijeme.

Uvod

Pojam integracije danas se često koristi kako u svim znanstvenim područjima tako i u dnevnom govoru. Integraciju sociološki možemo definirati kao povezanost mnoštva pojedinačnih osoba ili grupa u jednu društvenu cjelinu.

Integracija se ne odnosi samo na područje obrazovanja. Ona je zajedništvo osoba s invaliditetom i njihove okoline u svim životnim područjima društva. Integracija je "temeljno pravo u zajedničkom življenju" (Muth, 1991.; Altaras-Penda, 1997.; Teodorović, 1997.; Taylor i Knoll, 1997.;) tj. svaki čovjek na nju ima pravo. Uključivanje osoba s invaliditetom u društvo neminovna je zadaća svake demokratske države. Otto Speck (1993.) razlikuje dva oblika integracije: osobnu i socijalnu. Pod osobnom integracijom podrazumijeva nalaženje osobne istovjetnosti, osnaživanje svoga "ja", stabilnost osobnosti. Socijalna integracija je ucjepljenje osobe s invaliditetom u društvo kao cjelinu. Osoba s invaliditetom tako postaje dio određene socijalne

grupe (grupe za igru, učenje, slobodno vrijeme i slično). Uključena je u zajedničko zapošljavanje, preuzimanje nekih socijalnih uloga, jačanje osjećaja pripadnosti i spremnost sudjelovanja u cjelokupnosti socijalno - kulturalnih izazova, tj. davanja vlastitog doprinosa. Stančić (1997.) za socijalnu integraciju kaže da se može definirati kao organizacija dijelova u jednu cjelinu koja harmonički djeluje u postizavanju svojih ciljeva tj. ona pretpostavlja ravnotežu elemenata koji je sačinjavaju.

Bach (1989.) definira integraciju kao uvažavanje osoba s invaliditetom od strane okoline: intenzivne međusobne kontakte, različite međusobne poticaje, mnogostruke zajedničke aktivnosti i preuzimanje određenih zadaća. Dakle, ukoliko govorimo o sociologiji invalidnosti, integracija je kada osobe s invaliditetom neovisno o vrsti i stupnju oštećenja u svim životnim područjima imaju isti pristup i mogućnosti sudjelovanja kao i sve druge osobe (Leutar, 2000.).

*Studijski centar socijalnog rada, Pravni fakultet sveučilišta u Zagrebu